

Bílá, černá, horizont. Oblastní galerie představuje díla fotografa Jiroutka

27. 01. 2022 14:11

První letošní výstavu, nazvanou Bílá, černá, horizont, hostí Oblastní galerie v Liberci. Představuje tvorbu libereckého fotografa Jiřího Jiroutka od 90. let 20. století do současnosti. Součástí výstavy jsou i díla vizuálních umělců, která Jiroutkovu tvorbu inspirovala a inspirují – Čestmíra Krátkého, Vladimíra Birguse, Vladislava Mirvalda, Zdeňka Sýkory a dalších.

Symbolem tvorby Jiřího Jiroutka, jednoho z vynikajících českých fotografů střední generace, se staly především rozměrné výtvarně pojaté snímky ikonických staveb moderní architektury, neodmyslitelně spjaté s Libercem. Dva fotografické cykly, jež zachycují jak siluetou a konstrukčním řešením proslulou stavbu vysílače a hotelu Ještěd od Karla Hubáčka, tak architektonicky unikátní obchodní dům Ještěd autorů Karla Hubáčka a Miroslava Masáka, který musel ustoupit soudobým komerčním zájmům, tvoří důležitou součást nynější výstavy Jiroutkova díla. Expozice v unikátním prostoru pod hladinou někdejšího bazénu libereckých Lázní ovšem Jiřího Jiroutka představuje jako mnohem všestrannější osobnost. Setkáváme se tu s početným konvolutem děl tvůrce, jehož pověst a inspirující vliv dalece přesahuje hranice regionu.

„Mistrovské dílo Jiřího Jiroutka neodmyslitelně patří k tomuto regionu, jeho fotografická série Fenomén Ještěd ostatně zdobí již řadu let i prostory krajského úřadu. Pevně věřím, že tato výstava, která nepochybně přitáhne do libereckých Lázní početné publikum, představuje jeden ze symbolů návratu plnohodnotného kulturního života v Liberci a v celém kraji a že se kulturní instituce, mezi něž náleží i příspěvkové organizace kraje, vrátí v plném rozsahu a nové síle k naplňování svého poslání,“ prohlásil Martin Půta, hejtman Libereckého kraje.

Pokud Jiroutkovo dílo působí dojmem kontinuity s tím nejlepším, co s sebou nese česká a evropská fotografická tradice, není to náhodou. Jiroutek velmi dlouho užíval klasické fotografické techniky, fotoaparátu Hasselblad a černobílého negativního filmu, z něhož zhotovoval autorské zvětšeniny bez retuší, což byl náročný řemeslný postup, znemožňující

zastříť jakýkoliv technický nedostatek snímku. Tato bravura Jiroutkovi již před desetiletími zjednala respekt mezi kolegy i zasvěcenými kritiky a vynesla mu mnohá mezinárodní ocenění. Řemeslná dokonalost a pečlivě promyšlené kompozice, často geometricky řešené, zůstaly typickými znaky jeho díla i v době, kdy začal užívat digitální technologie.

Mimořádný význam pro dnešek i pro budoucnost má Jiroutkova dosud neuzavřená série podobizen velkých osobností českého veřejného života, především z výtvarné scény. Není bez souvislostí, že jedna z nejpůsobivějších Jiroutkových portrétních fotografií zachycuje malíře a pedagoga Vladislava Mirvalda, s nímž se jako s učitelem setkal na gymnáziu v Lounech. Spolu se Zdeňkem Sýkorou a Kamilem Linhartem představoval právě Mirvald součást neobyčejně inspirativního prostředí, v němž Jiroutek v Lounech vyrůstal. Na psychologicky výmluvných a technicky dokonalých Jiroutkových portrétech figuruje celá plejáda výtvarných umělců, především těch, jejich jména jsou spojena s velkým rozvojem české kultury v liberálním prostředí poloviny 60. let minulého století.

Návaznost Jiroutkova díla především na geometrizující a abstraktní tvorbu autorů, kteří formovali českou výtvarnou kulturu 60. let, je patrná. Není divu, neboť tato kultura položila základ tradice, která se pod vlivem politických poměrů na dvě desetiletí skryla jako ponorná řeka, aby se v plné síle vrátila na výsluní až počátkem 90. let minulého století, v době, kdy se Jiří Jiroutek začal prosazovat jako jedna z nejvýznamnějších osobností současné české fotografie. Nelze však pominout ani Jiroutkovo studium v Institutu fotografie Slezské univerzity v Opavě, kde sehrál v jeho profesním růstu další výtečný fotograf a kurátor Vladimír Birgus.

„Po šesti letech se tak Oblastní galerie Liberec vrací k prezentaci současné fotografické tvorby,“ říká ředitel galerie Pavel Hlubuček. „A nebude to ojedinělý projekt. Fotografie je jedním z hlavních oborů výtvarného umění a zcela přirozeně se těší velkému zájmu publika. Mým záměrem je se jí pravidelně věnovat i v budoucí dramaturgii našich výstav,“ prozrazuje Hlubuček.

Výstava Bílá, černá, horizont, kterou připravil kurátor Martin Dostál, potrvá až do 17. dubna 2022.